Dotterbloemen

door e. e. v. d. voo, woerden

Op 14 September 1949 vond ik aan de Noordoever van de Kromwijkse wetering bij Woerden een pol dotterbloemen, een week daarna was het aantal bloemen van vier tot elf gestegen en bloeide een honderd meter verder een pol met drie bloemen. Op 23 September was de arbeider met het „sloten schieten" mij te vlug af. Kleine teleurstelling, zoals er tegenwoordig zo vele zijn als je dagelijks in het landschap rondkijkt. Gelukkig vond ik de volgende dag een dotterbloem, waarvan 5 bloemen reeds uitgebloeid waren, aan de Zuidrand van het parkbos. Die liep tenminste geen gevaar! Zij hield het uit tot 17 December, maakte nachtvorsten mee, hing er dan een dag slap bij, maar richtte zich weer op en zette ook vruchten. Veel moois was het tenslotte niet meer, maar ja wie een daagje ouder wordt, raakt ook de fleur kwijt. Begin October wist ik langs de Kromwijkse wetering, langs de Linschoterkade, aan de Zuid-, West- en Oostrand van het Linschoterbos in totaal zes pollen met enkele bloemen en nu begon de spanning: hoe lang zullen zij het uithouden?

Op 3 November was er een, die al twee weken met 6 tot 7 bloemen straalde en flinke bloemen ook, alleen het loof wat minder dan in het voorjaar. Half November bloeide er bovendien nog een pol aan de Noordwestrand van het bos met zes mooie bloemen. Bij vorst hing alles slap, tot zelfs onder water in het ijs, maar geen nood: zij richtten zich weer op.

Eentonig verhaal? Je moet het meemaken, dan wordt het nog boeiend ook. Welke plant zou Oud en Nieuw met mij vieren? Welnu op 28 November vond ik aan de Zuidwestrand een pol met twee bloemen en twee knoppen en hoewel op 19 December de oudere pollen uitgevroren of uitgebloeid waren, hield dit late exemplaar het uit. Is het niet een beetje erg om die oude dame op deze leeftijd te beschrijven? Twee stelen, een door de nachtvorst grauw geworden blad, een paar kleine driehoekige blaadjes, één bloem en een paar knoppen. Ik maakte er een foto van.

En nu ontving dat sprankje leven op 12 Januari de koestering van het zonnetje en zij opende heel langzaam, schuchter twee knoppen. Bloemen! De bosarbeider, zijn vrouw, kinderen gingen kijken en elke dag bij het kopje koffie: „hoe is het met *de* bloem?"

Maar nu is het dan toch gebeurd. Twee bloemen in het ijs gevat, twee gele glansjes.

Dat was 19 Januari 1950.

Wandeling op kerstmorgen

door l. c. nanninga, amsterdam

Nee, echt Kerstweer was het zeker niet op die ochtend van de 25ste December 1949. Een tamelijk dikke mist, hier en daar overgaande in een miezerig motregentje deed de buitenwereld er weinig aanlokkelijk uitzien, terwijl een behoorlijk krachtige Z.W. wind nu ook niet bepaald meehielp de aantrekkelijkheid te verhogen.

Na een korte aarzeling besluit ik toch maar mijn voorgenomen wandeling langs „De Nieuwe Meer" te maken en om ongeveer halfelf ben ik met mijn hondje op stap naar het beoogde doel.

Mijn weg erheen leidt door het Beatrixpark en over de zandvlakte van Amsterdam-Z. Ik heb mijn kijker in het étui gelaten en loop enigszins mistroostig in een zware mistwolk, die het glas van mijn bril met tal van kleine druppels bezaait en mij de wereld als in een waas doet zien.
Een zacht en fijn „tjiliep" doet mij plotseling stilhouden. Nu hoor ik de roep van verschillende kanten. Wel vermoedende, dat hier een troepje mezen in de buurt is, wrijf ik met zenuwachtige haast mijn brilleglazen schoon om wat meer van de omgeving te kunnen waarnemen. En ja hoor, een stuk of tien staartmeesjes trekken in bedrijvig gedoe voorbij. Ik zie ze slechts als silhouetten, waarin de witte kop- en buikveertjes wat lichtere plekjes vormen. Sierlijk tekenen de lange staartjes zich tegen de omgeving af en de enkele koolmees, die zich bij het ijverige groepje heeft aangesloten valt dan ook dadelijk op door zijn gemis aan staartlengte. Hij is bovendien een stuk groter en zwaarder en nu hij wat dichterbij is gekomen, is zijn zwarte stropdas duidelijk waarneembaar tegen zijn gele borstje.
Ik trek weer verder. Een kuifleeuwerik, een vaste verschijning op de zandvlakte zowel in de zomer als in de winter, vliegt met een „tjie-tjie" voor mijn voeten op om even verder achter een bosje gras weer neer te strijken. Als een schaduwbeeld trekt tamelijk laag een reiger met holle vleugelslag over mij heen. Ik sta hem even na te kijken. „'t Is voor jou te hopen," denk ik, „dat het een zachte winter blijft en dat Januari of Februari geen roet in het eten komen strooien". Een paar jaar geleden heb ik op deze vlakte zo'n overblijver in vrijwel stervende toestand aangetroffen, toen de ingevallen vorst hem van zijn voedselbronnen had afgesloten.
Na een kwartiertje tegen de wind, die op deze vlakte niet meevalt, te hebben voortgestapt, waarbij ik me in hoofdzaak met het schoonhouden van mijn brilleglazen vermaakte, zie ik uit een bosje een zestal vogels wegvliegen. „Mussen," denk ik, terwijl ik toch voor alle zekerheid mijn kijker maar te voorschijn haal. Mijn hondje is de kant van de vogels uitgelopen en ze vliegen verschrikt weer op. Met de kijker zie ik ze na, en ik ontwaar tot mijn verrassing, dat twee van de zes witte staartzomen hebben. Geen mussen dus. Ik roep de hond terug en loop behoedzaam op het groepje toe. Met de kijker kan ik de kleuren nu onderscheiden en ik constateer tot mijn genoegen, dat zich twee overwinterende rietgorzen tussen de mussen hadden begeven. Het zachte weer zal ook deze vogeltjes verlokt hebben het verblijf hier nog wat te rekken.
Wanneer ik de hoog oprijzende zijmuur van het stadion passeer, denk ik onwillekeurig aan de torenvalk, die zich vermoedelijk ergens in het stadion schuil houdt en die ik hier nog al eens op mijn wandelingen ontmoet. Alsof de vogel mijn gedachten geraden heeft, komt hij plotseling met snelle vlucht over de tribunemuur aangevlogen. Hij schijnt haast te hebben; tijd tot wiekelen gunt hij zich niet en in één ruk vliegt hij door om in de richting van de Rieker polder uit mijn gezicht te verdwijnen.
Nadat ik de sluizen gepasseerd ben, trekt mijn hond door zijn eigenaardig gedrag mijn aandacht. Hij heeft verwoed met zijn poten in de grond staan wroeten en springt nu opeens verschrikt terug... Ik snel naderbij en vind hem luid blaffend tegenover een mol, die hij zo juist heeft opgegraven. Voorzichtig neem ik het diertje in de hand. Het houdt zich dood. De aardige graafpootjes en het verharde boorsnuitje laten zich nu gemakkelijk bewonderen. Ik neem de hond aan de lijn en leg de mol weer bij de ingang

van de opgegraven gang neer, nadat ik de daar opgewoelde aarde wat met mijn voet heb verwijderd. Hij blijft onbeweeglijk liggen, doch wanneer ik een anderhalf uur later het plekje weer opzoek is hij verdwenen en ik hoop dus maar, dat hij zich ongeschonden in zijn aards verblijf heeft weten terug te trekken.

Het Jaagpad langs de Nieuwe Meer thans volgend, loop ik in de richting van de Schinkel. De wit gekuifde golfjes bevestigen mij, dat de wind niet alleen voor mijn gevoel een behoorlijke kracht heeft. In groepen dobberen de meerkoeten op de onstuimige baren. Zodra zij de wandelaar met zijn hond zien naderen, draaien ze zich van de walkant af en peddelen verder het meer op. Hun witte bles heb ik echter al vóórdat zij zich van mij afwendden, kunnen waarnemen en ik constateer hierdoor tevens, dat het zicht ongemerkt wat beter is geworden. De lucht ziet er niet meer zo loodgrijs uit en hier en daar tracht zelfs op schuchtere wijze een stukje blauw zich baan te breken door al dat grijs. Terwijl ik weer even stilsta om een pimpelmees gade te slaan, die met verwoede snavelslagen een rietstengel aan het bewerken is, komt van de polderzijde een groepje eenden aangevlogen, dat zich met rappe vleugelslag in de richting van het Bos begeeft. De lucht is nog te heiig om iets van hun kleuren te kunnen onderscheiden en ik houd ze dus maar voor wilde eenden, waarvan ik er verder op het meer heel wat zie drijven. Wanneer ik even later weer een groepje meerkoeten in ogenschouw neem, bemerk ik, dat een viertal kuifeendjes (2 mannetjes en 2 wijfjes) zich bij de groep heeft aangesloten. De witte zijveren van de mannetjes vallen al van verre op en met de kijker kan ik het aardige kuifje, waaraan de vogel zijn naam ontleent, gemakkelijk waarnemen. Ze schijnen schuwer te zijn dan de meerkoeten, want ze hebben nog meer haast gemaakt om de afstand tussen hen en de vaste wal te vergroten. Weldra hebben ze het midden van het meer bereikt en hier blijken ze zich voldoende veilig te achten om mij wat meer van zich te laten zien dan uitsluitend de staartpunten. Een wolk spreeuwen hangt boven het weiland aan mijn rechterzijde en tussen hen ontwaart mijn blik enkele kieviten. Ik laat nu mijn kijker eens over de weilanden gaan en bemerk, dat er heel wat van deze weidevogels op het land aan het foerageren zijn. Een zwarte kraai staat met zijn kop in de wind in ernstig nadenken voor zich uit te zien en ik vraag mij af hoe het komt, dat ik aan deze kant van Amsterdam nooit eens bonte kraaien tegenkom. Vroeger jaren zag ik ze geregeld in het Vondelpark, doch evenals de koperwieken schijnen ze zich daar niet meer thuis te gevoelen. In het Bos zelf heb ik de bonte kraaien ook nog niet gezien, terwijl ze toch aan de Noordzijde van de stad wel aanwezig zijn.

Lang sta ik bij het onderwerp echter niet stil: de reeds aardig uitgegroeide katjes in de elzen aan de wegkant trekken mijn aandacht: deze onmiskenbare boden van het voorjaar verlokken mij enkele takken af te plukken. Ik wil ze thuis tussen de Narcissen en wilgekatjes, die ik gisteren bij een kar kocht, plaatsen en wanneer ik dan straks dit lente-bouquet aanschouw, dan zullen mij ongetwijfeld Shelley's woorden te binnen schieten: „O Wind, If Winter comes, can Spring be far behind?"

Het heeft me dan ook verwonderd, dat ik op mijn hele tocht langs de Nieuwe Meer geen enkele voetganger ben tegengekomen. Dit heeft mijn genoegen echter niet vergald; integendeel.